



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Jerzy Grubba

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **A. B.**

skazanego za popełnienie czynu z art. 310 § 3 k.k. w zw. z art. 310 § 1 i 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, bez udziału stron,

w dniu 8 maja 2024 r.

z urzędu, kwestii wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt IV KK 390/22, o oddaleniu kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej

- 1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wznowić postępowanie kasacyjne;**
- 2. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt IV KK 390/22 o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnej kasacji wniesionej przez obrońcę A. B. i kasację tę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym;**
- 3. oddalić wniosek o wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt II AKa 523/21;**

4. obciążyć Skarb Państwa kosztami sądowymi za postępowanie o wznowienie postępowania.

Jacek Błaszczyk Michał Laskowski Jerzy Grubba

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek sygnalizacyjny obrońcy A. B. o rozważenie z urzędu konieczności wznowienia postępowania kasacyjnego, toczącego się przed Sądem Najwyższym i zakończonego postanowieniem z dnia 29 listopada 2022 r. pod numerem IV KK 390/22, z uwagi na wystąpienie w sprawie kasacyjnej bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na nienależytej obsadzie sądu przez branie udziału w wydaniu tego orzeczenia osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Przedmiotowym postanowieniem Sąd Najwyższy uznał za oczywiście bezzasadną kasację obrońcy A. B. wniesioną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2 lutego 2022 r. utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z 17 października 2018 r., mocą którego A. B. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 310 § 3 k.k. w zw. z art. 310 §1 i 2 k.k. i za co na podstawie art. 310 § 3 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 k.k. wymierzono mu karę roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Do pisma obrońca dołączył wniosek o wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego z 2 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wobec tego, że w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z 29 listopada 2022 r. ujawniono jedno z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., wniosek obrońcy okazał się zasadny, a postępowanie w zakresie postępowania kasacyjnego uległo wznowieniu.

Trzeba zacząć od tego, Sąd Najwyższy aprobuje stanowisko wyrażone w postanowieniach SN z: 6 listopada 2023 r., I KO 56/23; 18 października 2023 r., I KO 33/23; 14 czerwca 2023 r., II KO 43/23; 27 czerwca 2023 r., II KO 84/21 i uznaje za

dopuszczalne wznowienie postępowania kasacyjnego w sprawie zakończonej w Sądzie Najwyższym w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Skoro w Rozdziale 56 k.p.k. uregulowano kwestię wznowienia postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem sądu, to w jego ramach mieści się także procedowanie z Działu XI o charakterze nadzwyczajnym, o ile zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem, a taką była właśnie procedura oddalenia kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Analiza akt sprawy A. B. potwierdziła, że na etapie postępowania kasacyjnego doszło do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem postanowienie w trybie art. 535 § 3 k.p.k. wydał pan Marek Siwek, a więc osoba powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego Izby Karnej na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 10 października 2018 r. w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym ustawą z 8 grudnia 2017 r., w dniu 28 sierpnia 2018 r. uchwałą nr 331/18 ostatecznie uznanej za nieważną w dniu 11 października 2021 r. przez Naczelny Sąd Administracyjny. Wadliwość tej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, wynika też z normatywnej treści art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Rolą powołanych przepisów jest zagwarantowanie stronie prawa do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu, a takim może być wyłącznie sąd ustanowiony ustawą. W omawianej sprawie złożenie przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania kasacyjnego wskazuje w sposób oczywisty, że strona dostrzegła wady w procedurze powołania na stanowisko sędziego SN pana Marka Siwka, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby w obiegu prawnym pozostało orzeczenie wydane z jego udziałem. Badanie zasadności wniosku z art. 542 § 3 k.p.k. należało poprzedzić dywagacją, że każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (zob. post. SN: z 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; z 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że rozstrzyganie w sprawie przez osobę powołaną do Sądu Najwyższego

na stanowisko sędziego w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Takie stanowisko zostało wyrażone w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka oraz z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o., a punkt widzenia Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz – ostatecznie dopełnił zasadności twierdzenia, że realizacja standardów wynikających z przepisów art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych wymagała wyeliminowania z obiegu prawnego orzeczenia wydanego przez pana Marka Siwka i reaktywowania procedury kasacyjnej w sprawie Andrzeja Bagińskiego.

Podsumowując, skoro w składzie Sądu Najwyższego przy rozpoznaniu kasacji brała udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. w osobie pana Marka Siwka, to uznać należało, że Sąd Najwyższy orzekający w sprawie IV KK 390/22 był nienależycie obsadzony, co implikowało stwierdzenie, że na tym etapie procedowania zachodziła bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W związku z powyższym nie pozostawało nic innego jak uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z 29 listopada 2022 r. o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnej kasacji wniesionej przez obrońcę i orzec o wznowieniu przedmiotowego postępowania kasacyjnego. Konsekwencją powyższego było przekazanie kasacji wniesionej na korzyść A. B. do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym.

Natomiast nie przesądzając ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii zasadności kasacji w ponownym procedowaniu, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie

zachodzą wystarczające podstawy do uwzględnienia wniosku obrońcy z art. 532 k.p.k. Wstępna bowiem analiza sprawy na obecnym etapie postępowania, nie pozwalała na stwierdzenie, że waga zarzutów wymierzonych przeciwko prawomocnemu orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach była na tyle znacząca, że wręcz w polu widzenia niewątpliwie jawiła się perspektywa uznania kasacji za zasadną.

Z tych powodów kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ms]